

Bijlage 2. Voorbeeld opzet van een draagvlakonderzoek

Bron: Enneus, een onderzoeksbureau dat onder meer draagvlakonderzoek heeft gedaan in onder meer de gemeente Ameland (rekenkameronderzoek) en de gemeenten Aa en Hunze, Stadskanaal en Borger-Odoorn (windmolens).

Doel van het onderzoek is om te achterhalen in hoeverre er draagvlak bestaat voor het plaatsen van windturbines op Texel om daarmee zelfvoorzienend te kunnen zijn als eiland qua energieverbruik.

Er zijn diverse aandachtspunten die bij het opzetten en uitvoeren van een draagvlakonderzoek relevant zijn:

- De wijze van dataverzameling (b.v. schriftelijk/online)
- Het werken met een steekproef of het aanschrijven van de gehele populatie (en ook: direct omwonenden vs. indirect omwonenden)
- Nut en noodzaak van een goede stakeholdersanalyse vooraf
- Het (mogelijk) installeren met een werkgroep
- Het opstellen van een communicatieplan rondom het onderzoek
- Het vooraf organiseren van informatieavonden en/of informatiemarkten
- De thema's/onderwerpen die we zouden kunnen voorleggen in een dergelijk onderzoek.

Grofweg zijn er vier fases te onderscheiden te zijn tijdens een dergelijk traject:

Fase 1 - Procesmatige voorbereiding

Tijdens deze fase stemmen we het procesmatige gedeelte af met de opdrachtgever, waarbij we eigenlijk altijd werken met een werkgroep. Daarin zitten bijvoorbeeld vertegenwoordigers van de gemeente en belangengroepen-/verenigingen.

Tijdens deze fase hebben we veel aandacht voor het vormgeven van een zorgvuldig proces. Bij onderzoek naar dergelijke gevoelige thema's (en grote kans op NIMBY-gevoelens) is het vormgeven van een zorgvuldig proces cruciaal; hiermee valt of staat het onderzoek en (dus) de onderzoeksresultaten. In deze fase staan we dan ook uitgebreid stil bij alle in- en externe communicatie waarmee we rekening moeten houden. Daar hebben we de nodige draaiboeken voor klaarliggen, maar dit vergt zoals gezegd altijd onderzoeks- en contextspecifieke afstemming. We werken dan ook altijd met een communicatieplan (o.a. aankondiging onderzoek naar bewoners toe en het verwerven van draagvlak bij vertegenwoordigers belanghebbende partijen, raadsleden, voor- en tegenstanders, klankbordgroepen, ambtelijk organisatie, B&W voor opzet en inhoud van onderzoek, etc.).

Daarnaast is het in deze fase heel belangrijk om te werken aan de validiteit van het onderzoek. Met andere woorden: we moeten ervoor gaan zorgen dat we meten wat we beogen te meten. Goede informatievoorziening naar de onderzoeksdoelgroep is dan ook belangrijk; hiervoor organiseren wij tijdens dergelijke onderzoeksprojecten informatieavonden en/of informatiemarkten, waarin we burgers meenemen in de plannen. We geven voorlichting (soms in coproductie met de gemeente en/of externe deskundigen) en begeleiden bijvoorbeeld rondetafelgesprekken tijdens zulke avonden. Onze ervaring leert dat deze aanpak kan rekenen op grote betrokkenheid van bewoners en leidt tot discussie en visievorming bij bewoners. Ook is het mogelijk om met een informatiebrochure te werken waarin alle plannen en de voor- en nadelen nog eens overzichtelijk op een rijtje worden gezet.

Fase 2 - Onderzoeksinhoudelijke voorbereiding

Tijdens deze fase wordt het onderzoeksontwerp opgesteld/vastgesteld en doen we alle onderzoeksinhoudelijke voorbereidende werkzaamheden zoals:

- Het opstellen van de vragenlijst
- Opzet, uitvoering en aandachtspunten van dataverzameling (o.a. privacy, eventuele steekproeftrekking, coördinatie verzendingen)

- Afstemming met de werkgroep
- Etc.

Fase 3 - Dataverzamelingsfase

De dataverzameling kan op verschillende manieren plaatsvinden. Wij adviseren om dit mixed-mode te doen (dus zowel de schriftelijke als online). Onze ervaring leert dat deze methode de hoogste respons genereert. Wij hebben de beschikking over een helpdesk waar mensen met vragen terecht kunnen. Algeheel zullen wij deze fase coördineren en binnengekomen (schriftelijke en online) vragenlijsten correct verwerken voor de analyse en rapportage.

Fase 4 - Analyse en rapportagefase

In deze fase zullen wij de binnengekomen vragenlijsten analyseren en rapporteren. De rapportage is echt op maat. Wij zullen met jullie de gewenste analyses doornemen alsmede de aandachtspunten die jullie graag verwerkt willen hebben in de rapportage. Wij zullen alles vervolgens op een heldere wijze rapporteren. De rapportage wordt aan de gemeente Texel teruggekoppeld waarbij het tevens mogelijk is dat wij dit presenteren aan de raad. Dit is afhankelijk van jullie wensen.

Tot zover informatie van Enneus.

Prijs

In bovenstaande onderzoeksopzet zitten nog diverse keuzen. Afhankelijk daarvan schatten wij de kosten voor de uitvoering voor een op Texel toegesneden opzet op € 20.000,- tot € 25.000,-. Hoewel elke situatie en locatie weer een andere of aangepaste vorm verlangd, geven de kosten van vergelijkbare onderzoeken in andere gemeente een vergelijkbare orde grootte.